

Indeks potrošačkih cijena

Maj 2022.

Cijene proizvoda i usluga lične potrošnje, mjerene indeksom potrošačkih cijena, u maju 2022. godine u odnosu na april 2022. godine u prosjeku su više za 0,8%. Potrošačke cijene u maju 2022. u odnosu na isti mjesec prethodne godine, u prosjeku su više za 11,7%. Najveći uticaj na mjesečnu stopu inflacije imali su rast cijena u grupama: meso; čvrsta goriva; mlijeko, sir i jaja; usluge smještaja; voće; motorna vozila; hljeb i žitarice; odjeća. Potrošačke cijene u periodu januar-maj 2022. godine, u poređenju sa istim periodom prethodne godine, u prosjeku su više za 9,0%.

Posmatrano po glavnim grupama proizvoda i usluga prema namjeni potrošnje, u maju 2022. godine u odnosu na prethodni mjesec, zabilježen je rast u grupama: Restorani i hoteli (3,4%); Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva (1,7%); Hrana i bezalkoholna pića (1,6%); Namještaj, oprema za domaćinstvo i rutinsko održavanje stana (1,1%); Zdravlje (0,9%); Rekreacija i kultura (0,3%); Alkoholna pića i duvan (0,2%), dok je pad cijena zabilježen u grupama: Prevoz (-2,0%); Ostala dobra i usluge (-0,2%); Obrazovanje (-0,1%); Odjeća i obuća (-0,1%).

Cijene ostalih proizvoda i usluga nijesu se bitnije mijenjale.

Grafik 1. Godišnje i mjesečne stope inflacije (CPI), u %

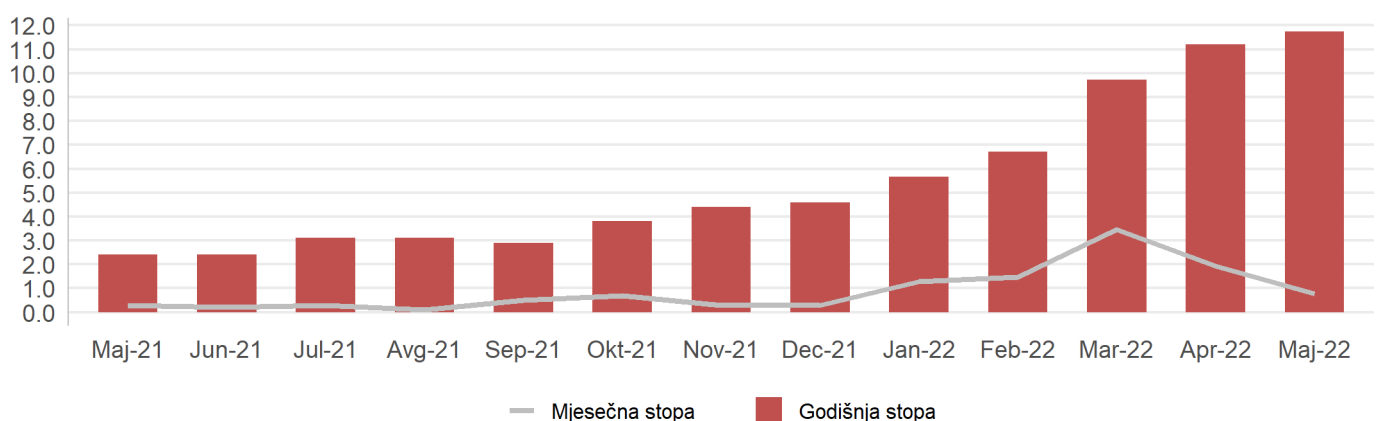
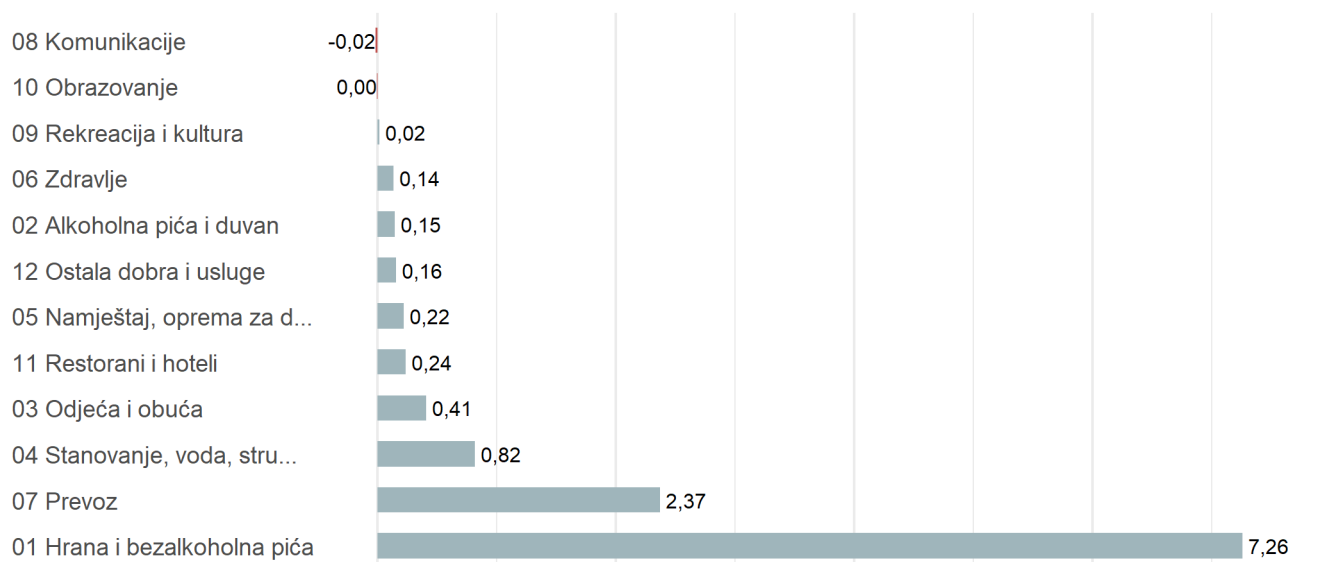

Tabela 1. Inflacija mjerena indeksima potrošačkih cijena (CPI)

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Avg	Sep	Okt	Nov	Dec
Godišnja stopa inflacije												
2021	-0,7	-0,1	0,8	2,2	2,4	2,4	3,1	3,1	2,9	3,8	4,4	4,6
2022	5,7	6,7	9,7	11,2	11,7							
Mjesečna stopa inflacije												
2021	0,3	0,5	0,6	0,6	0,3	0,2	0,3	0,1	0,5	0,7	0,3	0,3
2022	1,3	1,5	3,4	1,9	0,8							

Tabela 2. Stope inflacije mjerene indeksima potrošačkih cijena, u %¹

Naziv	Ponderi ‰	Maj-22 Ø 2021	Maj-22 Apr-22	Maj-22 Maj-21	Maj-22 Dec-21	Jan-Maj 2022 Jan-Maj 2021
00 Ukupno	1 000,0	11,4	0,8	11,7	9,2	9,0
01 Hrana i bezalkoholna pića	353,8	20,7	1,6	20,7	16,9	16,5
02 Alkoholna pića i duvan	39,8	3,4	0,2	3,6	3,1	3,3
03 Odjeća i obuća	87,3	5,3	-0,1	4,8	1,8	2,6
04 Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva	135,0	4,8	1,7	5,8	3,7	2,6
05 Namještaj, oprema za domaćinstvo i rutinsko održavanje stana	39,0	5,7	1,1	5,6	4,9	4,8
06 Zdravlje	40,3	3,0	0,9	3,3	2,1	2,5
07 Prevoz	117,7	19,3	-2,0	20,6	15,8	17,3
08 Komunikacije	48,5	-0,3	0,0	-0,3	-0,2	-0,3
09 Rekreacija i kultura	32,3	0,3	0,3	0,5	-0,1	0,0
10 Obrazovanje	18,3	-0,2	-0,1	-0,2	-0,1	-0,2
11 Restorani i hoteli	46,5	3,7	3,4	5,0	3,6	4,5
12 Ostala dobra i usluge	41,4	3,6	-0,2	3,7	3,2	3,3

Grafik 2. Uticaj pojedinačnih oblasti na godišnju stopu inflacije (u procentnim poenima), maj 2022.

¹ Detaljniji podaci o indeksima potrošačkih cijena su dostupni na sljedećem linku: [Podaci](#)

Tabela 3. Grupe koje su najznačajnije uticale na mjesečnu stopu inflacije, maj 2022.

ECOICOP	Naziv grupe	Ponderi %	Mjesečna inflacija %	Uticaj u procentnim poenima
0112	Meso	91,1	2,1	0,19
0454	Čvrsta goriva	31,8	5,3	0,17
0114	Mlijeko, sir i jaja	76,9	1,9	0,15
1120	Usluge smještaja	18,6	5,9	0,10
0116	Voće	20,3	4,3	0,09
0711	Motorna vozila	7,1	9,2	0,06
0111	Hljeb i žitarice	60,1	0,8	0,06
0312	Odjeća	48,6	1,2	0,06
1213	Ostali uređaji, predmeti i proizvodi za ličnu njegu	20,9	-0,6	-0,01
0117	Povrće	36,0	-0,6	-0,02
0321	Cipele i ostala obuća	37,9	-1,7	-0,06
0722	Gorivo i mazivo za motorna vozila	64,5	-4,5	-0,35

Tabela 4. Grupe koje su najznačajnije uticale na godišnju stopu inflacije, maj 2022.

ECOICOP	Naziv grupe	Ponderi %	Godišnja inflacija %	Uticaj u procentnim poenima
0111	Hljeb i žitarice	60,1	37,1	2,17
0722	Gorivo i mazivo za motorna vozila	64,5	34,2	2,04
0114	Mlijeko, sir i jaja	76,9	21,0	1,59
0112	Meso	91,1	13,6	1,23
0117	Povrće	36,0	30,8	1,03
0454	Čvrsta goriva	31,8	26,3	0,77
0115	Ulja i masti	16,3	23,1	0,38
0312	Odjeća	48,6	7,7	0,36
0118	Šećer, džem, med, čokolada i slatkiši	16,9	15,4	0,25
0732	Prevoz putnika drumom	17,2	13,1	0,23
0116	Voće	20,3	7,6	0,17
0121	Kafa, čaj i kakao	8,0	18,0	0,14
1120	Usluge smještaja	18,6	6,9	0,13
0911	Oprema za prijem, snimanje i reprodukciju zvuka i slike	5,2	-1,4	-0,01
0443	Kanalizacija	2,2	-4,8	-0,01
0733	Vazdušni prevoz putnika	2,9	-2,8	-0,01
0960	Paket aranžmani	4,2	-3,4	-0,01
0820	Telefonska i telefaks oprema	4,5	-4,5	-0,02
0441	Snabdijevanje vodom	11,0	-7,5	-0,08

Tabela 5. Inflacija mjerena Harmonizovanim indeksom potrošačkih cijena (HICP)²

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Avg	Sep	Okt	Nov	Dec
Godišnja stopa inflacije												
2021	-0,7	-0,2	0,5	1,8	2,3	2,8	3,6	3,8	3,6	3,9	4,4	4,5
2022	5,4	6,4	8,7	10,2	10,6							
Mjesečna stopa inflacije												
2021	0,3	0,4	0,5	0,6	0,6	0,6	0,5	0,3	0,2	0,1	0,2	0,2
2022	1,2	1,3	2,8	1,9	1,0							

² Detaljniji podaci o harmonizovanom indeksu potrošačkih cijena su dostupni na sljedećem linku: [Podaci](#)

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Indeksi potrošačkih cijena (CPI) su jedan od najvažnijih makroekonomskih indikatora i osnova za donošenje odluka u oblasti ekonomije i finansija. Od januara 2009. godine koriste se kao zvanična mjera inflacije u Crnoj Gori.

Indeks potrošačkih cijena koristi se za usklađivanje plata i zarada u skladu sa kolektivnim ugovorima, kao i penzija i socijalnih davanja. Takođe se koristi za deflacioniranje pojedinih makroekonomskih agregata u statistici nacionalnih računa i u druge svrhe.

Indeks potrošačkih cijena se definiše kao mjera prosječne promjene cijena fiksne korpe roba i usluga koje domaćinstvo kupuje u cilju zadovoljenja svojih potreba.

Ponderi koji se primjenjuju za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena izražavaju relativnu važnost odabranih proizvoda i usluga u ukupnoj potrošnji domaćinstava na domaćoj teritoriji.

Lista proizvoda i usluga se redovno revidira kako bi se očuvala njena reprezentativnost u pogledu strukture potrošnje i navika potrošača.

Uticao pojedinih grupa na stopu inflacije pokazuje koliko je data grupa uticala na ukupnu stopu inflacije. Uticaj zavisi od pondera i stope inflacije date grupe. Ponderi predstavljaju relativno učešće potrošnje domaćinstava određene grupe ili podgrupe proizvoda u ukupnoj potrošnji. Zbog toga ponderi imaju važnu ulogu u računanju stope inflacije. Oni predstavljaju "važnost" određene grupe proizvoda u ukupnoj potrošnji domaćinstava u određenom referentnom periodu.

Mjesečna stopa inflacije predstavlja promjenu cijena u tekućem mjesecu u odnosu na prethodni mjesec, u %.

Godišnja stopa inflacije predstavlja promjenu cijena u tekućem mjesecu u odnosu na isti mjesec prethodne godine, u %.

Dok se indeks potrošačkih cijena najčešće primjenjuje kao opšta mjera inflacije u nacionalnim okvirima, harmonizovani indeks potrošačkih cijena (HICP) predstavlja uporedivu mjeru inflacije sa zemljama Evropske unije.

Osnovne razlike između CPI-a i HICP-a se ogledaju u sljedećem:

Namjena: CPI se koristi za mjerenje inflacije u zemlji, dok se HICP koristi za mjerenje inflacije u EU.

Obuhvat: CPI obuhvata finalnu potrošnju rezidentnog stanovništva kako u zemlji, tako i u inostranstvu. HICP obuhvata finalnu potrošnju stanovništva, kako rezidenata tako i nerezidenata u zemlji.

Ponderi: U skladu sa razlikama u obuhvatu razlikuju se i ponderi. Polazna osnova je ista, finalna potrošnja stanovništva, pri čemu se razlikuju koncepti. Za nacionalni CPI koristi se nacionalni koncept, dok se za obračun HICP-a koristi domaći koncept. Glavni izvor podataka za izradu ponderacione strukture HICP-a na višim nivoima agregacije predstavljaju podaci Nacionalnih računa, a za niže nivoe agregacije koriste se podaci Ankete o potrošnji domaćinstava, koja je ujedno glavni izvor podataka za izradu ponderacione strukture CPI-a.

Klasifikacija: Za oba indeksa se koristi ECOICOP klasifikacija (Evropska klasifikacija individualne potrošnje prema namjeni).

Lista proizvoda i usluga: Koristi se ista lista proizvoda i usluga.

Metod obračuna: Laspijerov tip indeksa se koristi za obračun oba indeksa.

Podaci se publikuju shodno [Kalendaru objavljivanja statističkih podataka](#).

Prilikom korišćenja podataka navesti: „Izvor podataka: Uprava za statistiku - MONSTAT“

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Indeks potrošačkih cijena](#)